

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

Poznań, 23 grudnia 2020r.

RPZ.611.1.2020.JM

DECYZJA nr RPZ 10/2020

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone wszczętego z urzędu przeciwko Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu

I. na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2020r. poz. 1076 i 1086) **uznaje się postanowienie wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowane przez Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, o treści:**

„W razie niewykonania przez Pożyczkobiorcę obowiązku, o którym mowa w § 9 pkt 4 tj. nieodestania umowy opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki, Poręczyciel uprawniony jest do naliczenia Pożyczkobiorcy opłaty za niewykonanie zobowiązania w wysokości 18 zł za każdy dzień opóźnienia w nieodestaniu umowy. Opłata nie jest naliczana w przypadku opóźnienia w nieodestaniu umowy nieprzekraczającego 5 (pięć) dni. Całkowita wysokość opłaty nie może przekroczyć kwoty 390 zł, a gdy kwota kapitału udzielonej pożyczki jest niższa niż 390 zł, opłata nie może przekroczyć kwoty tego kapitału” (§ 9 pkt 5),

za niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1740), co stanowi naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i zakazuje się jego wykorzystywania

II. nakłada się na Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu na podstawie:

1. art. 23b ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów- **środek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu określonego w art. 23a ww. ustawy**, w postaci dokonania zwrotu konsumentom, z którymi ww. Spółka zawarła umowy o świadczenie usługi poręczenia, kwoty opłaty uzyskanej na podstawie postanowienia wskazanego powyżej w pkt I, przy czym zwrot opłaty nastąpi na pisemny wniosek konsumenta, na wskazany przez niego numer rachunku bankowego, w terminie 2 miesiące od dnia otrzymania wniosku
2. art. 23b ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów- **środek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu określonego w art. 23a ww. ustawy**, w postaci skierowania do konsumentów, z którymi ww. Spółka zawarła umowy o świadczenie usługi poręczenia i uzyskała opłatę na podstawie postanowienia wskazanego powyżej w pkt I, na piśmie, listem poleconym

w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, informacji o wydaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów niniejszej decyzji nr RPZ 10/2020 z dnia 23 grudnia 2020r. o treści:

„Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu informuje, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją nr RPZ 10/2020 z dnia 23 grudnia 2020r. uznał za niedozwolone wykorzystywane przez Spółkę w obrocie z konsumentami postanowienie wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia, o następującej treści:

W razie niewykonania przez Pożyczkobiorcę obowiązku, o którym mowa w § 9 pkt 4 tj. nieodeśłania umowy opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki, Poręczyciel uprawniony jest do naliczenia Pożyczkobiorcy opłaty za niewykonanie zobowiązania w wysokości 18 zł za każdy dzień opóźnienia w nieodeśłaniu umowy. Opłata nie jest naliczana w przypadku opóźnienia w nieodeśłaniu umowy nieprzekraczającego 5 (pięć) dni. Całkowita wysokość opłaty nie może przekroczyć kwoty 390 zł, a gdy kwota kapitału udzielonej pożyczki jest niższa niż 390 zł, opłata nie może przekroczyć kwoty tego kapitału.

W związku z powyższym, postanowienie to nie wiąże Pani/Pana, czyli jest bezskuteczne. Bezskuteczność powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za abuzywną należy zatem traktować tak, jakby w ogóle nie została zamieszczona w zawartej umowie.

W konsekwencji, może Pani/Pan wystąpić o zwrot opłaty uiszczonej na rzecz Partners of Securities Sp. o.o. na podstawie ww. postanowienia, przesyłając na podany adres (w tym miejscu należy wskazać adres do kontaktu ze Spółką) pisemny wniosek wraz z numerem rachunku bankowego, na który powinien być dokonany zwrot tej opłaty. Partners of Securities Sp. o.o. zwróci uzyskaną od Pani/Pana opłatę na podany rachunek bankowy w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania Pani/Pana pisma.*

Decyzja Prezesa UOKiK została udostępniona na stronie internetowej www.uokik.gov.pl.

Podpis osoby uprawnionej do reprezentacji Spółki”

III. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 106 ust. 5 i 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 23a ww. ustawy, **nakłada się na Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu karę pieniężną** w wysokości 30.000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy zł), stanowiącą równowartość 7.045 euro (słownie: siedem tysięcy czterdzieści pięć euro), płatną do budżetu państwa

IV. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 256 ze zm.) w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, postanawia się obciążyć Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu kosztami postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w wysokości 17 zł (słownie: siedemnaście zł) oraz zobowiązać do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatura w Poznaniu (dalej: Prezes Urzędu) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne

ustalenie, czy działania [usunięto] i [usunięto] związane z udzielaniem pożyczek gotówkowych konsumentom oraz podmiotów powiązanych z ww. Spółkami, zaangażowanych w proces udzielania i wykonywania umów pożyczek, uzasadniają wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów [usunięto]. Postępowanie wszczęto w następstwie otrzymanego pisma Rzecznika Finansowego, który zwrócił uwagę m.in. na sposób zorganizowania procedury udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto].

W toku postępowania ustalono, że w ramach prowadzonej działalności wskazani powyżej pożyczkodawcy, tj. [usunięto] i [usunięto], oferowali konsumentom pożyczki, których zabezpieczeniem mogło być m.in. poręczenie Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (dalej: Spółka). Ustanowienie tego zabezpieczenia następowało poprzez zawarcie przez konsumenta umowy o świadczenie usługi poręczenia ze Spółką. Umowy te były zawierane przez internet, w oparciu o wzorzec umowy o świadczenie usługi poręczenia.

Analiza ww. wzorca dała podstawę do wszczęcia przeciwko Spółce, w dniu 17 sierpnia 2020r. postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, w związku z podejrzeniem stosowania postanowienia, które może zostać uznane za niedozwolone na podstawie art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, o treści:

„W razie niewykonania przez Pożyczkobiorcę obowiązku, o którym mowa w § 9 pkt 4 tj. nieodestania umowy opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki, Poręczyciel uprawniony jest do naliczenia Pożyczkobiorcy opłaty za niewykonanie zobowiązania w wysokości 18 zł za każdy dzień opóźnienia w nieodestaniu umowy. Opłata nie jest naliczana w przypadku opóźnienia w nieodestaniu umowy nieprzekraczającego 5 (pięć) dni. Całkowita wysokość opłaty nie może przekroczyć kwoty 390 zł, a gdy kwota kapitału udzielonej pożyczki jest niższa niż 390 zł, opłata nie może przekroczyć kwoty tego kapitału” (§ 9 pkt 5).

Spółka nie zajęła stanowiska co do postawionego zarzutu. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu, pismem z dnia 26 października 2020r. Spółka potwierdziła informacje przekazane w toku ww. postępowania wyjaśniającego, że od sierpnia 2019r. nie udziela konsumentom poręczeń spłaty pożyczek, z uwagi na zaprzestanie udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto]. Spółka zaznaczyła przy tym, że jej oświadczenie należy traktować jako potwierdzenie informacji o niestosowaniu w obrocie z konsumentami wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia „ze skutkiem od sierpnia 2019 roku”.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę, zgodnie z art. 73 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o zaliczeniu w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu materiału postępowania wyjaśniającego [usunięto] w postaci:

1. pisma [usunięto] z dnia 26 lutego 2018r. w części dotyczącej wzorców umów wykorzystywanych w obrocie konsumenckim wraz z załączonymi do niego wzorcami, tj.
 - a) wzorcem umowy pożyczki krótkoterminowej stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - b) Regulaminem pożyczki krótkoterminowej stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - c) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy pożyczki krótkoterminowej stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - d) wzorcem umowy pożyczki krótkoterminowej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - e) Regulaminem pożyczki krótkoterminowej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - f) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy pożyczki krótkoterminowej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - g) wzorcem umowy refinansowania stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.

- h) Regulaminem refinansowania pożyczki stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - i) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy refinansowania stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - j) wzorcem umowy promocyjnej pożyczki „Pożyczka za zero” stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - k) Regulaminem promocyjnej pożyczki „Pożyczka za zero” stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - l) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy pożyczki promocyjnej „Pożyczka za zero” stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
2. pisma [usunięto] z dnia 26 lutego 2018r. w części dotyczącej wzorców umów wykorzystywanych w obrocie konsumenckim wraz z załączonymi do niego wzorcami, tj.
- a) wzorcem umowy pożyczki ratalnej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - b) Regulaminem pożyczki ratalnej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - c) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy pożyczki ratalnej [usunięto] stosowanym od dnia 23 lutego 2017r.
 - d) wzorcem umowy refinansowania stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - e) Regulaminem refinansowania pożyczki stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
 - f) wzorcem umowy o świadczenie usługi poręczenia dotyczącym umowy refinansowania stosowanym od dnia 23 lutego 2018r.
3. wezwania Prezesa Urzędu z dnia 18 czerwca 2019r. oraz pisma Spółki z dnia 5 lipca 2019r. przestanego w odpowiedzi na ww. wezwanie.

Pismem z dnia 24 listopada 2020r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z nim i złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000680420. Przedmiotem jej działalności jest m.in. pozostała finansowa działalność usługowa gdzie indziej niesklasyfikowana, pozostałe formy udzielania kredytów i pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe (dowód: odpis z rejestru przedsiębiorców KRS- k. 96-97 akt).

W ramach prowadzonej działalności Spółka była poręczycielem pożyczek oferowanych przez [usunięto] i [usunięto]. Ww. pożyczkodawcy do sierpnia 2019r. udzielali konsumentom pożyczek poprzez internetowe serwisy finansowe: [usunięto] poprzez serwis [usunięto] i [usunięto], a [usunięto] poprzez serwis [usunięto]. Konsumentom korzystającym z serwisów mieli dostęp do formularza kontaktowego, formularza umowy umożliwiającego jej wygenerowanie oraz indywidualnego konta klienta umożliwiającego podgląd zawartych umów i składanie dyspozycji związanych z realizacją umowy. Umowy pożyczek były zawierane przez pośrednika kredytowego- [usunięto], będącego jednocześnie właścicielem serwisu [usunięto] (dowód: Regulaminy pożyczki krótkoterminowej stosowane przez [usunięto]- k. 14-17 i 27-30 akt, Regulamin refinansowania pożyczki stosowany przez [usunięto]- k. 39-42 akt, Regulamin promocyjnej pożyczki „Pożyczka za zero” stosowany przez [usunięto]- k. 53-56 akt, wzorce umowy pożyczki krótkoterminowej stosowane przez [usunięto]- k. 9-13 i 22-26 akt, wzorec umowy refinansowania stosowany przez [usunięto]- k. 34-38 akt, wzorec umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowany przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 18-21, 31-33, 43-46 i 57-60 akt; Regulamin pożyczki ratalnej [usunięto] stosowany przez [usunięto]- k. 71-74

akt, Regulamin refinansowania pożyczki stosowany przez [usunięto]- k. 83-86, wzorzec umowy pożyczki ratalnej [usunięto]- k. 64-70, wzorzec umowy refinansowania stosowany przez [usunięto]- k. 78-82 akt, wzorzec umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowany przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 75-77 i 87-90 akt).

Zgodnie z warunkami udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto] pożyczkobiorca był zobowiązany przy zawarciu umowy do ustanowienia zabezpieczenia spłaty pożyczki oraz pokrycia z tego tytułu kosztów. Zabezpieczeniem mógł być zastaw na rzeczach ruchomych, cesja praw na zabezpieczenie, gwarancja bankowa bądź poręczenie osoby fizycznej lub prawnej. Formę zabezpieczenia wybierał pożyczkobiorca, który miał obowiązek przedstawić pożyczkodawcy lub pośrednikowi do akceptacji dokument ustanawiający zabezpieczenie. W razie wątpliwości co do skuteczności danego zabezpieczenia pożyczkodawcy zastrzegli sobie prawo odmowy jego akceptacji. Pożyczkobiorca, który nie był w stanie przedstawić zabezpieczenia lub którego zabezpieczenie nie zostało zaakceptowane, mógł skorzystać z poręczenia Spółki. Ustanowienie tego zabezpieczenia następowało poprzez zawarcie przez konsumenta umowy o świadczenie usługi poręczenia ze Spółką, reprezentowaną przez [usunięto] jako pełnomocnika (*dowód: § 11 Regulaminów pożyczki krótkoterminowej stosowanych przez [usunięto]- k. 14-17 i 27-30 akt, § 11 Regulaminu refinansowania pożyczki stosowanego przez [usunięto]- k. 39-42 akt, § 11 Regulaminu promocyjnej pożyczki „Pożyczka za zero” stosowanego przez [usunięto]- k. 53-56 akt; § 12 Regulaminu pożyczki ratalnej [usunięto] stosowanego przez [usunięto]- k. 71-74 akt, § 11 Regulaminu refinansowania pożyczki stosowanego przez [usunięto]- k. 83-86).*

Spółka zawierała z konsumentami ww. umowy o świadczenie usługi poręczenia w oparciu o wzorzec umowy o tożsamej treści, poza danymi pożyczkodawcy [usunięto] i oznaczeniem pożyczki, której dotyczyło poręczenie (*dowód: wzorzec umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowany przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 18-21, 31-33, 43-46 i 57-60 akt; wzorzec umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowany przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 75-77 i 87-90 akt).*

We wzorcu tym zamieszczono postanowienie zobowiązujące Spółkę do przestania pożyczkobiorcy umowy opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, za pośrednictwem Kanałów Elektronicznej Komunikacji, za pomocą których pożyczkobiorca komunikował się ze Spółką, m.in. zapoznawał się i akceptował warunki umowy (zwanych KEK). Po otrzymaniu umowy za pośrednictwem KEK, pożyczkobiorca zobowiązany był również za pośrednictwem KEK niezwłocznie odesłać umowę opatrzoną swoim kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Jeżeli pożyczkobiorca nie dysponował kwalifikowanym podpisem elektronicznym, zobowiązany był wygenerować umowę w formie fizycznej i własnoręcznie ją podpisać, a jeden egzemplarz odesłać Spółce lub [usunięto] na adres podany w umowie. Za datę wykonania tego obowiązku przyjęto datę doręczenia egzemplarza umowy Spółce, a w razie nadania przesyłki poleconej za pośrednictwem publicznego operatora pocztowego- datę nadania przesyłki (*dowód: § 9 pkt 4 wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowanego przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 18-21, 31-33, 43-46 i 57-60 akt; § 9 pkt 4 wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowanego przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 75-77 i 87-90 akt).*

Zgodnie z § 9 pkt 5 wzorca, „W razie niewykonania przez Pożyczkobiorcę obowiązku, o którym mowa w § 9 pkt 4 tj. nieodestania umowy opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki, Poręczyciel uprawniony jest do naliczenia Pożyczkobiorcy opłaty za niewykonanie zobowiązania w wysokości 18 zł za każdy dzień opóźnienia w nieodestaniu umowy. Opłata nie jest naliczana w przypadku opóźnienia w nieodestaniu umowy nieprzekraczającego 5 (pięć) dni. Całkowita wysokość opłaty nie może przekroczyć kwoty 390 zł, a gdy kwota kapitału udzielonej pożyczki jest niższa niż 390 zł, opłata nie może przekroczyć kwoty tego kapitału” (*dowód: § 9 pkt 5 wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia*

stosowanego przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 18-21, 31-33, 43-46 i 57-60 akt; § 9 pkt 5 wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia stosowanego przez Spółkę w ramach procedury udzielania pożyczek przez [usunięto]- k. 75-77 i 87-90 akt).

Jak ustalono, wzorzec umowy o świadczenie usługi poręczenia, w którym zamieszczone zostało postanowienie § 9 pkt 5 o przytoczonej powyżej treści, Spółka wykorzystywała w obrocie z konsumentami od lutego 2017r. W 2018r. i począwszy od dnia 1 stycznia do dnia 21 czerwca 2019r. Spółka obciążała opłatą w maksymalnej wysokości, tj. 390 zł, łącznie [usunięto] pożyczkobiorców (dowód: pismo [usunięto] z dnia 26 lutego 2018r.- k. 7-8 akt; pismo [usunięto] z dnia 26 lutego 2018r.- k. 61-62 akt; pismo Spółki z dnia 5 lipca 2019r.- k. 92-94 akt).

Spółka zaniechała stosowania tego wzorca od sierpnia 2019r., z uwagi na zaprzestanie udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto] (dowód: pismo Spółki z dnia 26 października 2020r.- k. 103 akt).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

I.

Naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, zainteresowanych skorzystaniem z poręczenia Spółki przy ubieganiu się o pożyczkę oferowaną przez [usunięto] lub [usunięto]. Osoby te mogły być narażone na stosowanie przez Spółkę we wzorcu umowy o świadczenie usługi poręczenia klauzul abuzywnych. Zakwestionowane działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z faktu posługiwania się przez Spółkę wzorcem umowy przy oferowaniu usług konsumentom.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy art. 385¹ i art. 385³ Kodeksu cywilnego, które stanowią materialną podstawę ingerencji Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie, implementują do prawa krajowego dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U.UE.L.1993.95.29). Interpretacji tych przepisów należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w dyrektywie. Zgodnie z preambułą dyrektywy, obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Należy tym samym uznać, że ochrona interesu publicznego w rozpatrywanej sprawie wyraża się także w konieczności zagwarantowania, by we wzorcach umów wykorzystywanych przez przedsiębiorców w relacjach z konsumentami nie występowały niedozwolone postanowienia umowne.

Naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Odwwołanie się do stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego

powoduje, że zrekonstruowanie treści zakazu wynikającego z art. 23a wymaga sięgnięcia także do uregulowań kodeksowych, odnoszących się do wzorców umów i postanowień niedozwolonych (por. K. Pacuła [w:] Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów; art. 23a-23d i 99a-99f. Komentarz pod red. K. Osajdy, 2018, wyd. 1, Legalis). O ile bowiem art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego określa cywilnoprawne skutki zastosowania w umowie niedozwolonego postanowienia umownego, o tyle art. 23a ww. ustawy ustanawia publicznoprawny zakaz w tym zakresie.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że art. 23a ustawy, obowiązujący od dnia 17 kwietnia 2016r., został wprowadzony przez ustawę z dnia 5 sierpnia 2015r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r. poz. 1634). Ustawa ta uchyliła jednocześnie przepisy art. 479³⁶-479⁴⁴ Kodeksu postępowania cywilnego, na mocy których o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone orzekał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK; SOKiK rozpoznaje nadal sprawy, w których pozwy złożone zostały przed dniem 17 kwietnia 2016r.). Oprócz zmiany kognicji w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, zmianie uległa również sama treść zakazu. Regulujący tę kwestię art. 479³⁸ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego stanowił, że powództwo w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone może wytoczyć każdy, kto według oferty pozwanego mógłby zawrzeć z nim umowę zawierającą postanowienie, którego uznania za niedozwolone żąda się pozwem. Ww. przepis przewidywał, że muszą wystąpić dwa elementy: oferta pozwanego (przedsiębiorcy) oraz możliwość zawarcia z nim umowy, tj. możliwość powstania węzła obligacyjnego pomiędzy konsumentem a pozwanym przedsiębiorcą. Zakaz ten przedstawiany był w ujęciu podmiotowym.

Zakaz wynikający z art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów opiera się natomiast na innej konstrukcji prawnej. Ustawodawca nie powtórzył wymogu potencjalnego zawarcia z konsumentem przez przedsiębiorcę, będącego obecnie stroną postępowania przez Prezesem Urzędu, umowy obejmującej kwestionowane postanowienie. Uzasadniony jest wniosek, że zamiast podejścia podmiotowego ustawodawca zwraca uwagę na samą czynność, polegającą na stosowaniu we wzorcu umowy postanowienia niedozwolonego.

Prezes Urzędu podziela stanowisko, zgodnie z którym do naruszenia zakazu określonego w tym przepisie dochodzi z chwilą, gdy przedsiębiorca rozpocznie stosowanie wzorca obejmującego postanowienia niedozwolone w ramach prowadzonej przez siebie działalności w tym znaczeniu, że stworzy warunki, w których możliwe będzie zawieranie z konsumentami umów przy wykorzystaniu tego wzorca. Chodzi o pewien stan gotowości do wykorzystania wzorca umowy. Stosowanie wzorca nie powinno być jednak utożsamiane ze skutecznym zawieraniem umów przy jego wykorzystaniu. O braku naruszenia zakazu z art. 23a ustawy nie przesądza to, że przedsiębiorca nie zawarł jakiegokolwiek umowy przy jego wykorzystaniu (por. K. Pacuła [w:] Ustawa o ochronie konkurencji (...), op. cit.).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W świetle ww. przepisu, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone uzależniona jest od stwierdzenia, że:

1. postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów
2. postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione
3. postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy
4. postanowienie nie określa głównych świadczeń stron chyba, że zostało sformułowane w sposób niejednoznaczny.

Stosowanie postanowienia przez przedsiębiorcę

Zakaz wyrażony w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów adresowany jest wyłącznie do przedsiębiorcy. Art. 4 pkt 1 ww. ustawy stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018r.- Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 1292 ze zm.). Art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców za przedsiębiorcę uznaje osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą działalność gospodarczą. Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu jako spółka prawa handlowego wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu Prawa przedsiębiorców. Spółka jest tym samym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, którego działania podlegają kontroli z punktu widzenia przepisów tej ustawy.

Brak indywidualnego uzgodnienia

Należy wskazać, że przepisy art. 385¹-385³ Kodeksu cywilnego stanowią materialną podstawę zarówno dla abstrakcyjnej kontroli postanowień wzorca umowy prowadzonej przez Prezesa Urzędu (do dnia 16 kwietnia 2016r. przez SOKiK), jak i dla kontroli incydentalnej, prowadzonej przez sąd w sprawie o uznanie postanowień umowy za niedozwolone. Postępowania te mają tę samą kodeksową podstawę materialną, jednak różny pozostaje przedmiot kontroli. W pierwszym przypadku przedmiotem kontroli Prezesa Urzędu są postanowienia wzorca umowy, w drugim- konkretne postanowienia umowy. Przyjmuje się jednocześnie, że ustawodawca użył w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego terminu „*postanowienia umowy*” w znaczeniu potocznym (w imię postulatu zrozumiałości treści przepisu), obejmując nim zarówno postanowienia umowy w ścisłym znaczeniu tego terminu (czyli objęte konsensem stron postanowienia czynności prawnej), jak i postanowienia wzorców umownych, które nie są „*postanowieniami umowy*” w ścisłym znaczeniu, ale kształtują także treść stosunku zobowiązaniowego (por. np. wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2011r. sygn. akt VI ACa 618/11 i Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004r. sygn. akt I CK 635/03).

W postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Prezes Urzędu nie bada konkretnych stosunków umownych pomiędzy kontrahentami, ale postanowienia wzorca i treść hipotetycznych stosunków, jakie mogą powstać pomiędzy przedsiębiorcą a potencjalnym konsumentem na jego podstawie. W konsekwencji, nie ma znaczenia, czy konkretna umowa była między stronami negocjowana bądź, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu konkretnej umowy. Kontrola Prezesa Urzędu ma charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Decydujące znaczenie ma fakt, że przedsiębiorca wprowadził wzorzec do obrotu, występując do konsumentów z ofertą zawarcia umowy w oparciu o jego postanowienia. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Uzasadniony jest w związku z tym wniosek, że przedmiot kontroli abstrakcyjnej, którym są postanowienia wzorca umowy, a nie postanowienia umów zawieranych przy wykorzystaniu wzorca powoduje, że w ramach tej kontroli przestanka braku indywidualnego uzgodnienia, o której mowa w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, nie ma znaczenia.

Główne świadczenia stron

Podkreślenia wymaga, że za świadczenia główne uznaje się te, które zmierzają bezpośrednio do osiągnięcia celu umowy, tj. bez których nie dochodzi do powstania zobowiązania z danej umowy. W wyroku z dnia 8 czerwca 2004r. sygn. akt I CK 635/03 Sąd Najwyższy stwierdził, że pojęcie „*głównych świadczeń stron*”, o którym mowa w art. 385¹ § 1 zd. 2 Kodeksu cywilnego, należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Zdaniem Sądu Najwyższego, przemawia za tym treść tego przepisu, w którym ustawodawca posłużył się terminem „*postanowienia*

określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres.

Uwzględniając charakter umowy o świadczenie usługi poręczenia zawieranej przez Spółkę z konsumentami należy uznać, że głównymi świadczeniami stron w tej umowie są: zobowiązanie Spółki do spłaty zadłużenia pożyczkobiorcy z zawartej z [usunięto] lub [usunięto] umowy pożyczki (obejmującego niespłaconą kwotę pożyczki) w razie, gdyby pożyczkobiorca nie spłacił tego zadłużenia w terminie oraz zobowiązanie konsumenta do zapłaty na rzecz Spółki wynagrodzenia za udzielone poręczenie.

Zakwestionowane postanowienie, regulujące skutki nieodeśłania przez konsumenta umowy opatrzonej wymaganym podpisem, nie określa tym samym głównych świadczeń stron tej umowy. Dlatego postanowienie to może podlegać ocenie z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Wykładnia art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego prowadzi do wniosku, że abstrakcyjna ocena abuzywności postanowienia wzorca powinna uwzględniać dwie przesłanki wymienione w tym przepisie: „sprzeczność z dobrymi obyczajami” oraz „rażące naruszenie interesów konsumenta”, które muszą być spełnione kumulatywnie.

Dobre obyczaje są uznawane za reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Istotą tego pojęcia jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien on wyrażać się właściwym informowaniem o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniem partnerów umów. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, a także wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o postępowanie, które potocznie jest rozumiane jako nieuczciwe, nierzetelne, sprzeczne z akceptowanymi standardami działania (por. wyroki SOKiK z dnia: 23 lutego 2006r. sygn. akt XVII AmA 118/04, 14 grudnia 2006r. sygn. akt XVII AmC 152/05 i 4 września 2012r. sygn. akt XVII AmC 5500/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004r. sygn. akt I CK 635/03).

Dobre obyczaje są pozaprawnymi normami postępowania, którymi winni kierować się przedsiębiorcy względem konsumentów. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z nimi praktykami życia gospodarczego. Oceniając postanowienie pod kątem tej przesłanki Prezes Urzędu musi dokonać jej konkretyzacji, czyli wskazać, na czym polega naruszenie dobrych obyczajów w tym postanowieniu.

Przy ocenie nieuczciwego charakteru danego postanowienia pomocna może być weryfikacja jego „przyzwoitości”, polegająca na zbadaniu, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Ocena taka wymaga także ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli. Jeżeli konsument byłby w lepszej sytuacji na podstawie ogólnych przepisów, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że ma ono charakter nieuczciwy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 19 marca 2007r. sygn. akt III SK 21/06, 11 października 2007r. sygn. akt III SK 19/07 i 29 sierpnia 2013r. sygn. I CSK 660/12).

Rażące naruszenie interesów konsumenta

Druga z przesłanek wymienionych w art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego odnosi się do rażącego, tj. doniosłego, znaczącego naruszenia interesów konsumenta. Pojęcie „interesy” konsumenta należy przy tym rozumieć szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak: niewygoda organizacyjna, strata czasu, nierzetelne traktowanie, naruszenie prywatności konsumenta, czy inne uciążliwości, jakie mogłyby powstać na skutek wprowadzenia do zawartej umowy ocenianego postanowienia. Przy określaniu stopnia naruszenia interesów konsumenta

należy z kolei stosować nie tylko kryteria obiektywne (np. wielkość poniesionych czy groźących strat), lecz również względy subiektywne związane bądź to z przedsiębiorcą bądź z konsumentami. Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres groźących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004r. sygn. akt I CK 635/03; wyrok SOKiK z dnia 26 maja 2015r. sygn. akt XVII AmC 2615/14).

Dokonując wykładni art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2005r. sygn. akt I CK 832/04 stwierdził, że „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści takiego stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Sąd Najwyższy podkreślił jednocześnie, że obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą ocenie tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego.

Ocena postanowienia wzorca umowy stosowanego przez Spółkę

Jak wskazano powyżej, we wzorcu umowy o świadczenie usługi poręczenia Spółki zamieszczono postanowienie, które przyznaje Spółce prawo do obciążenia konsumenta opłatą za nieodeślanie umowy o świadczenie usługi poręczenia opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym (§ 9 pkt 5).

Zdaniem Prezesa Urzędu, sprzeczność tego postanowienia z dobrymi obyczajami przejawia się w naruszeniu przez Spółkę zasady rzetelnego traktowania kontrahentów i wykorzystania pozycji profesjonalisty przy formułowaniu postanowień umownych.

Należy zauważyć, że na podstawie § 9 pkt 5 konsument mógł być obciążony opłatą pomimo zawarcia ze Spółką umowy na odległość, tj. poprzez serwis internetowy. Umowa o świadczenie usługi poręczenia była zawierana przez konsumenta w ramach procedury uzyskania pożyczki od [usunięto] lub [usunięto]. Można więc uznać, że zawarcie tej umowy jest etapem a jednocześnie elementem procesu udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto] w sytuacji, gdy konsument wybierze jako formę zabezpieczenia spłaty pożyczki poręczenie Spółki. Ww. proces, począwszy od założenia indywidualnego konta klienta w serwisie [usunięto] lub [usunięto], złożenia wniosku o udzielenie pożyczki, poprzez udostępnienie dokumentów umownych, ich akceptację przez konsumenta skutkującą zawarciem umowy pożyczki i umowy o świadczenie usługi poręczenia, odbywał się przez Internet. Potwierdza to jednoznacznie treść § 9 pkt 1 wzorca, który wprost wskazuje, że umowa zostaje zawarta po jej zaakceptowaniu przez pożyczkobiorcę za pośrednictwem Kanałów Elektronicznej Komunikacji internetowego serwisu finansowego [usunięto] z chwilą zawarcia przez pożyczkobiorcę umowy pożyczki z danym pożyczkodawcą. Uzasadniony jest wniosek, że skoro strony zawarły skutecznie umowę przez Internet, to obciążenie konsumenta opłatą za nieodeślanie umowy opatrzonej podpisem oznacza przyznanie sobie przez Spółkę uprawnienia do uzyskania od konsumenta świadczenia pieniężnego, które nie ma związku z trybem zawarcia ww. umowy i wynikającymi z niej prawami i obowiązkami stron. Opłata za nieodeślanie umowy może zatem być uznana za obciążenie finansowe niezwiązane z naturą i charakterem zobowiązania konsumenta wynikającego z zawartej umowy o świadczenie usługi poręczenia.

Spółka wskazała, że opłata naliczana była w celu uzyskania od konsumenta dokumentu umowy opatrzonego podpisem, który jest bardziej wiarygodny na rynku windykacyjnym. W opinii Prezesa Urzędu, nawet jeśli celem opłaty miało być zapewnienie Spółce możliwości pozyskania od konsumenta dowodu ułatwiającego jej dochodzenie roszczeń na zewnętrznym rynku windykacyjnym, to jednak nie można pominąć, że ww. postanowienie daje Spółce przede wszystkim możliwość uzyskania określonych środków finansowych od konsumenta. Niewątpliwie dzięki zastrzeżeniu tej opłaty Spółka może

uzyskać dodatkowy zysk kosztem konsumenta, pomimo, że wskutek nieodestania przez konsumenta umowy opatrzonej podpisem nie doznaje żadnego uszczerbku ani szkody, uzasadniającej ich „rekompensatę” przez konsumenta. Nieodestanie przez konsumenta umowy opatrzonej podpisem nie stanowi też przeszkody uniemożliwiającej Spółce dochodzenie roszczeń od konsumenta z tytułu udzielonego poręczenia. Należy jednocześnie zauważyć, że Spółka ma prawo do wynagrodzenia od konsumenta za udzielenie poręczenia, a w przypadku skorzystania z poręczenia, tj. spłaty kwoty pożyczki, ma również wobec niego roszczenie regresowe. Ponadto, na podstawie kwestionowanego postanowienia opłata może być pobrana maksymalnie za 21 dni opóźnienia konsumenta w odestaniu podpisanej umowy (konsument ma obowiązek odestać umowę „niezwłocznie”, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki- por. § 9 pkt 4 i 5). Spółka może więc obciążyć konsumenta ww. opłatą na wstępnym etapie wykonania umowy, kiedy nie ma jeszcze żadnej wiedzy co do tego, czy konsument spłaci bądź nie pożyczkę w terminie, czy zostanie uruchomione bądź nie jej poręczenie i czy konsument zaspokoi bądź nie zaspokoi jej roszczenie regresowe z tytułu udzielonego poręczenia. Spółka może bowiem pobrać ww. opłatę niezależnie od tego, czy i w jaki sposób konsument wykona umowę. Można tym samym uznać, że pomiędzy etapem zawarcia umowy, w którym Spółka może zastosować ww. postanowienie a etapem windykacji roszczeń Spółki nie zachodzi związek przyczynowy, który uzasadniałby zastrzeżenie na rzecz Spółki prawa do obciążenia konsumenta przewidzianą w tym postanowieniu opłatą. Na podstawie kwestionowanego postanowienia Spółka może w istocie przerzucić na konsumenta ryzyko i ewentualne negatywne skutki, które mogą wystąpić na etapie windykacji przez nią roszczeń od konsumenta, uzyskując od niego określone środki finansowe już na wstępnym etapie wykonania umowy. Zdaniem Prezesa Urzędu, wyeliminowanie lub ograniczenie ewentualnego ryzyka czy problemów Spółki jako wierzyciela dochodzącego roszczeń nie powinno odbywać się kosztem konsumenta, w szczególności jego interesów majątkowych. Ewentualne ryzyko wynikające z faktu zawarcia umowy przez Internet powinno być uwzględnione przez Spółkę już w chwili podjęcia decyzji o udzieleniu poręczenia danemu konsumentowi.

Z tych względów Prezes Urzędu uznaje, że dobre obyczaje w relacjach Spółki (przedsiębiorcy) z konsumentami nakazują, aby konsument nie był obciążany opłatą za niewykonanie obowiązku umownego, który nie uwzględnia sposobu zawarcia umowy i charakteru określonych w tej umowie praw i obowiązków stron, przynosząc Spółce nieuzasadniony zysk.

Zakwestionowane postanowienie rażąco narusza także ekonomiczne i pozaekonomiczne interesy konsumenta. Przede wszystkim nałożenie na konsumenta przewidzianej w tym postanowieniu opłaty wiąże się z wymiernym uszczerbkiem finansowym po jego stronie. W konsekwencji, powoduje też zwiększenie jego zadłużenia wobec Spółki (poprzez doliczenie tej opłaty do zadłużenia obejmującego kwotę pożyczki, za którą Spółka poręczyła). Zastosowanie ww. postanowienia może ponadto oznaczać nałożenie na konsumenta opłaty, która może być nadmiernie wygórowana, zwłaszcza w stosunku do wysokości udzielonej konsumentowi pożyczki i wartości zobowiązania Spółki z tytułu udzielonego poręczenia. Nałożenie np. na konsumenta opłaty za nieodestanie umowy w maksymalnej wysokości 390 zł przy wykorzystaniu poręczenia spłaty pożyczki w wysokości 500 zł spowoduje, że wartość zobowiązania konsumenta względem Spółki wzrośnie o ok. 80%. O rażącym naruszeniu interesów konsumenta może poza tym świadczyć dysproporcja praw i obowiązków stron umowy, ponieważ opłata została przewidziana tylko w razie nieodestania podpisanej umowy przez konsumenta, a ewentualne niewykonanie w tym zakresie tożsamego obowiązku przez Spółkę nie wywołuje dla niej żadnych negatywnych skutków.

Ww. postanowienie może też kształtować błędne przekonanie konsumenta co do samego obowiązku odestania umowy opatrzonej podpisem, a co za tym idzie- trybu nawiązania stosunku umownego i skutków prawnych z tym związanych, w szczególności uprawnienia Spółki do nałożenia opłaty w razie nieodestania takiej umowy. Zapoznając się z wzorcem, konsument może dojść do mylnego wniosku, że skoro Spółka jest uprawniona

do nałożenia opłaty, to do zawarcia umowy faktycznie nie dojdzie przez Internet, ale umowa będzie zawarta dopiero wtedy, kiedy opatry ją podpisem i odeśle do Spółki. Konsument nie jest w stanie przewidzieć, w jakim w rzeczywistości celu Spółka domaga się od niego przekazania podpisanej umowy. Z tej przyczyny może też przypuszczać, że poręczenie Spółki będzie działać dopiero po odesłaniu przez niego podpisanej umowy.

Zdaniem Prezesa Urzędu, abuzywność omawianego postanowienia potwierdza również test jego „przyzwoitości”. Bez wątplenia konsument byłby w lepszej sytuacji, gdyby we wzorcu nie zamieszczono ww. postanowienia, ponieważ nie mógłby być obciążony żadną opłatą za niewykonanie obowiązku odesłania podpisanej umowy.

Należy zauważyć, że Spółka nie ustosunkowała się do postawionego jej zarzutu stosowania niedozwolonego postanowienia wzorca umowy.

Spółka odniosła się do pobierania opłaty za nieodesłanie podpisanej umowy na etapie poprzedzającym postawienie zarzutu, w ramach ww. postępowania wyjaśniającego [usunięto]. Uzasadniając obciążenie konsumentów zakwestionowaną opłatą Spółka wskazała m.in., że jej czynności „nakierowane celem osiągnięcia wskazanego wyżej efektu” (tj. uzyskania podpisanej przez konsumenta umowy), „podejmowane są przez okres jednego miesiąca, co przy uwzględnieniu pracy Biura Obsługi Klienta, daje średnio 21 dni robocze w miesiącu. W tym czasie spółka ponosi realne koszty obsługi tego zadłużenia, w szczególności związane z pracą zatrudnionego personelu”. Powołując się na wyliczenia i doświadczenia na rynku Spółka wyjaśniła, że średni miesięczny koszt obsługi takiego zobowiązania wynosi 390 zł, a w jego skład wchodzi koszt roboczogodziny pracownika i koszt podejmowanych przez niego czynności. Jak zaznaczyła, „opłata naliczana w wysokości 18 zł dziennie wynika z działania matematycznego, gdyż $390 \text{ zł} / 21 \text{ dni robocze obsługi} = 18,57 \text{ zł}$ ”. Spółka uznała, że opłata taka pozwala na skompensowanie poniesionych kosztów. Spółka podkreśliła jednocześnie, że opłata ma charakter ryczałtowy, niezależny od wysokości udzielonej konsumentowi pożyczki, przy czym nie jest pobierana za opóźnienie nieprzekraczające 5 dni, a jej maksymalna wysokość jest ograniczona.

Należy stwierdzić, że podane argumenty nie wyłączają abuzywności ocenianego postanowienia. Przede wszystkim analiza dokumentów umownych wykorzystywanych w procesie udzielania przez [usunięto] i [usunięto] pożyczek konsumentom, w tym regulujących kwestie poręczenia ich spłaty przez Spółkę, nie pozwala na ustalenie, że w związku z udzielonym poręczeniem Spółka podejmuje wobec konsumenta jakiegokolwiek czynności, które byłyby wyodrębnione z innych czynności windykacyjnych, a których celem byłoby tylko i wyłącznie uzyskanie podpisanej przez konsumenta umowy. Można w konsekwencji uznać, że Spółka wykonuje takie same czynności dotyczące „obsługi zadłużenia”, niezależnie od tego, czy i ewentualnie kiedy konsument odesłał umowę bądź nie wykonał takiego obowiązku. Prezes Urzędu wyraża przy tym opinię, że tzw. koszty ogólnego zarządu, czyli koszty związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa bądź z wykonywaniem działalności gospodarczej (np. wskazane przez Spółkę koszty zatrudnienia personelu) powinny być uwzględnione w zaplanowanych ogólnych przychodach przedsiębiorcy, a nie rozdzielane na jednostkowe koszty ponoszone w związku z dokonywaniem poszczególnych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Należy zarazem podkreślić, że podstawą abuzywności ww. postanowienia jest, w ocenie Prezesa Urzędu, sama możliwość nałożenia na konsumenta opłatom opisanego w sytuacji. W związku z tym ograniczenie wysokości tej opłaty czy jej niepobieranie za opóźnienie w przestaniu umowy nieprzekraczające 5 dni nie ma rozstrzygającego znaczenia dla oceny analizowanego postanowienia. Odnosząc się z kolei do powołanego przez Spółkę faktu umarzania w niektórych przypadkach naliczonych konsumentom opłat należy zaznaczyć, co już wskazano powyżej, że w ramach postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Prezes Urzędu ocenia treść postanowień wzorca i treść hipotetycznych stosunków, jakie mogą powstać pomiędzy przedsiębiorcą a potencjalnym konsumentem na jego podstawie. Prezes Urzędu nie bada i nie ocenia natomiast sposobu wykorzystania wzorca w konkretnej sytuacji, wobec konkretnych konsumentów, na co w istocie powołała się Spółka.

Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu uznał, że ww. postanowienie stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Uznając to postanowienie za niedozwolone, zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu zakazał Spółce jego wykorzystywania.

II.

Zgodnie z art. 23b ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującej jego wykorzystywania, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a. Środkiem tym, zgodnie z art. 23b ust. 2 pkt 1 ustawy, może być w szczególności zobowiązanie przedsiębiorcy do poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie ww. wzorca o uznaniu za niedozwolone jego postanowień- w sposób określony w decyzji.

W rozpatrywanej sprawie Prezes Urzędu zdecydował o zastosowaniu wskazanego środka, w postaci:

1. dokonania zwrotu konsumentom, z którymi ww. Spółka zawarła umowy o świadczenie usługi poręczenia, kwoty opłaty uzyskanej na podstawie postanowienia wskazanego w pkt I sentencji, przy czym zwrot opłaty nastąpi na pisemny wniosek konsumenta, na wskazany przez niego numer rachunku bankowego, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania wniosku
2. skierowania do konsumentów, z którymi ww. Spółka zawarła umowy o świadczenie usługi poręczenia i uzyskała opłatę na podstawie postanowienia wskazanego w pkt I sentencji, na piśmie, listem poleconym w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, informacji o wydaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów niniejszej decyzji nr RPZ 10/2020 z dnia 23 grudnia 2020r. o treści:

„Partners of Securities Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu informuje, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją nr RPZ 10/2020 z dnia 23 grudnia 2020r. uznał za niedozwolone wykorzystywane przez Spółkę w obrocie z konsumentami postanowienie wzorca umowy o świadczenie usługi poręczenia, o następującej treści:

W razie niewykonania przez Pożyczkobiorcę obowiązku, o którym mowa w § 9 pkt 4 tj. nieodesłania umowy opatrzonej podpisem elektronicznym bądź podpisem własnoręcznym, najpóźniej do dnia wymagalności pożyczki, Poręczyciel uprawniony jest do naliczenia Pożyczkobiorcy opłaty za niewykonanie zobowiązania w wysokości 18 zł za każdy dzień opóźnienia w nieodesłaniu umowy. Opłata nie jest naliczana w przypadku opóźnienia w nieodesłaniu umowy nieprzekraczającego 5 (pięć) dni. Całkowita wysokość opłaty nie może przekroczyć kwoty 390 zł, a gdy kwota kapitału udzielonej pożyczki jest niższa niż 390 zł, opłata nie może przekroczyć kwoty tego kapitału.

W związku z powyższym, postanowienie to nie wiąże Pani/Pana, czyli jest bezskuteczne. Bezskuteczność powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za abuzywną należy zatem traktować tak, jakby w ogóle nie została zamieszczona w zawartej umowie.

W konsekwencji, może Pani/Pan wystąpić o zwrot opłaty uiszczonej na rzecz Partners of Securities Sp. o.o. na podstawie ww. postanowienia, przesyłając na podany adres (w tym miejscu należy wskazać adres do kontaktu ze Spółką) pisemny wniosek wraz z numerem rachunku bankowego, na który powinien być dokonany zwrot tej opłaty. Partners of Securities Sp. o.o. zwróci uzyskaną od Pani/Pana*

opłatę na podany rachunek bankowy w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania Pani/Pana pisma.

Decyzja Prezesa UOKiK została udostępniona na stronie internetowej www.uokik.gov.pl.

Podpis osoby uprawnionej do reprezentacji Spółki”

Celem nałożonych obowiązków jest zwrot konsumentom, od których Spółka uzyskała opłaty na podstawie ww. klauzuli abuzywnej, kwoty tych opłat oraz poinformowanie ich o wydanej decyzji i skutkach stwierdzenia abuzywności klauzuli. Zdaniem Prezesa Urzędu, wykonanie tych obowiązków pozwoli kontrahentom Spółki na dokonanie oceny ich sytuacji prawnej względem Spółki, w szczególności w zakresie możliwości domagania się zwrotu opłaty.

III.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 3a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a ustawy. Art. 106 ust. 3 ww. ustawy, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1, że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat- w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości. Art. 106 ust. 5 ustawy stanowi przy tym, że w przypadku gdy przedsiębiorca w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary nie osiągnął obrotu lub osiągnął obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1 uwzględnia średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających rok nałożenia kary. Art. 106 ust. 6 ustawy przewiduje, że w przypadku, gdy przedsiębiorca nie osiągnął obrotu w okresie trzyletnim, o którym mowa w ust. 5, lub gdy obrót przedsiębiorcy obliczony na podstawie tego przepisu nie przekracza równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro.

W rachunku zysków i strat za 2019r. Spółka wykazała przychód w wysokości [usunięto] zł, co uwzględniając średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2019r., tj. 4,2585 zł, stanowi [usunięto] euro po zaokrągleniu (stosownie do art. 5 powołanej ustawy, przeliczenie wartości euro oraz innych walut obcych na złote oraz wartości złotego na euro jest dokonywane według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary). Obrót Spółki w 2019r. jest więc niższy niż 100.000 euro, co uzasadnia odniesienie się do zasad obliczenia kary określonych w art. 106 ust. 5 ustawy. Ustalono, że średni obrót uzyskany przez Spółkę w: 2017r, 2018r. i 2019r. wynosi [usunięto] zł ([usunięto]) Obrót ten jest również niższy niż 100.000 euro. Powoduje to, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie art. 106 ust. 6 ustawy, z którego wynika, że w takiej sytuacji Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro. Prezes Urzędu może więc potencjalnie nałożyć na Spółkę karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej, po przeliczeniu, 42.585 zł.

Kara pieniężna za naruszenie zakazu określonego w art. 23a ustawy ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu ma obowiązek uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie

naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 ustawy, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie naruszenia przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 ustawy wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonanym naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Prezes Urzędu uznał, że okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności możliwe negatywne skutki zastosowania ww. postanowienia dla interesów majątkowych konsumentów, uzasadniają nałożenie na Spółkę kary pieniężnej.

Ocena zgromadzonego materiału dowodowego wskazuje na nieumyślne naruszenie przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 23a ustawy. W opinii Prezesa Urzędu, Spółka naruszyła zasady ostrożności w relacjach z konsumentami. Należy podkreślić, że jako profesjonalista Spółka ma obowiązek w swoich działaniach skierowanych wobec konsumentów uwzględnić obowiązujące przepisy prawa, w tym określające, jakie postanowienia mogą spełniać przesłanki niedozwolonych postanowień umownych. Z racji posługiwania się wzorcem umownym w obrocie z konsumentami, Spółka powinna zwrócić szczególną uwagę na przepisy art. 385¹ § 1 i art. 385³ Kodeksu cywilnego oraz zakaz wynikający z art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Uwzględnienie przez Spółkę tych przepisów, z uwagi na zawodowy charakter prowadzonej działalności, nie wymaga zachowania szczególnej bądź nadzwyczajnej staranności. Dlatego Prezes Urzędu uznał, że stwierdzone w niniejszym postępowaniu naruszenie jest skutkiem niedochowania przez Spółkę należytej staranności.

Rozstrzygając o wadze naruszenia Prezes Urzędu uwzględnił również okres jego trwania, który przekroczył 1 rok, czyli był długotrwały. Jak ustalono, Spółka wykorzystywała wzorzec umowy, w którym zamieszczono ww. postanowienie, od lutego 2017r.

Oceniając szkodliwość zakwestionowanego postanowienia Prezes Urzędu wziął pod uwagę jego bezpośredni, negatywny wpływ na sytuację ekonomiczną konsumenta. Na podstawie tego postanowienia konsument może być obciążony opłatą, nawet w wysokości kilkuset złotych, która zwiększa wartość jego zobowiązania wobec Spółki. Opłata ta jest doliczana do zadłużenia obejmującego kwotę pożyczki, za którą Spółka poręczyła. Wskutek pobrania od konsumenta tej opłaty, kwota jego obciążeń wynikających z faktu niespłacenia pożyczki i wykorzystania poręczenia Spółki może istotnie wzrosnąć. Jak wskazano powyżej, naliczenie opłaty w maksymalnej wysokości 390 zł przy udzieleniu poręczenia za spłatę pożyczki w wysokości 500 zł spowoduje, że zadłużenie konsumenta wobec Spółki wzrośnie o ok. 80%. Konsument może zostać obciążony nadmiernie wygórowaną opłatą w stosunku do wysokości udzielonej konsumentowi pożyczki i wartości świadczenia Spółki. Niewątpliwie dzięki zastosowaniu tego postanowienia Spółka mogła uzyskać kosztem konsumenta realne korzyści finansowe. Z przekazanych przez Spółkę danych wynika, że w 2018r. i począwszy od dnia 1 stycznia do dnia 21 czerwca 2019r. obciążyła opłatą w maksymalnej wysokości łącznie [usunięto] pożyczkobiorców. Spółka mogła więc uzyskać z tytułu pobrania tej opłaty łącznie w okresie aktywnego prowadzenia działalności blisko [usunięto] zł. Zdaniem Prezesa Urzędu, szkodliwość ww. postanowienia wyraża się również w możliwości wprowadzenia konsumenta w błąd m.in. co do sposobu zawarcia umowy. Postanowienie może błędnie sugerować konsumentowi, że skoro Spółka jest uprawniona do nałożenia opłaty za nieodeślanie przez niego umowy, to faktycznie umowa zostanie

zawarta dopiero wtedy, kiedy opatrzy ją podpisem i odeśle do Spółki. Konsument może przypuszczać, że poręczenie Spółki będzie działać dopiero po odesłaniu przez niego podpisanej umowy.

Dokonując kalkulacji kary w dalszej kolejności Prezes Urzędu uznał za okoliczność łagodzącą zaniechanie przez Spółkę stosowania ww. postanowienia przed wszczęciem przeciwko niej niniejszego postępowania. Prezes Urzędu uwzględnił jednocześnie, że zaniechanie to było spowodowane zaprzestaniem udzielania pożyczek przez [usunięto] i [usunięto], za których spłatę Spółka poręczała. Prezes Urzędu stwierdził, że w niniejszej sprawie nie występują okoliczności obciążające, które przemawiałyby za podwyższeniem kary. W szczególności Spółce nie można przypisać umyślności działania, czyli zamiaru naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ostatecznie Prezes Urzędu nałożył na Spółkę karę pieniężną w wysokości 30.000 zł, co stanowi równowartość 7.045 euro.

W ocenie Prezesa Urzędu, nałożona na Spółkę kara jest adekwatna do okoliczności, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych stwierdzonego naruszenia przepisów ustawy. Kara pełni funkcję represyjną, stanowiąc sankcję i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy oraz prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu przez Spółkę. Nie bez znaczenia jest również jej walor wychowawczy, odstrasżający innych przedsiębiorców przed stosowaniem we wzorcach umów niedozwolonych postanowień umownych.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w pkt III sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

IV.

Art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje, że jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia oraz osoba zarządzająca, o której mowa w art. 6a, są obowiązani ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 powołanej ustawy, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Należy zauważyć, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera wyczerpujących regulacji dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Art. 83 ww. ustawy stanowi jednak, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r.- Kodeks postępowania administracyjnego. Stosownie do art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Do kosztów przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania zaliczono, zgodnie z art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, poniesione koszty doręczenia pism Spółce w wysokości 17 zł.

Ww. koszty należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji na podany powyżej rachunek bankowy.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1575 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt IV sentencji decyzji, na podstawie art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 i art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479³² § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, Spółce przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 755 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Zgodnie z art. 32 ust 2 tej ustawy, zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaze, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Poznaniu
Jarosław Krüger